

Over ons

Oxfam Novib is onderdeel van Oxfam, een internationale confederatie van 17 ontwikkelingsorganisaties. Samenwerking is het hart van Oxfam's werk. Want niemand lost armoede en onrecht alleen op. Oxfam werkt samen met lokale partnerorganisaties in ontwikkelingslanden, met nationale- en internationale overheden en bedrijven en met het Nederlandse publiek. Samen werken de organisaties in meer dan 90 landen.

Oxfam Novib heeft haar Giro555 gelden besteed aan haar ebola programma in Liberia, waar Oxfam sinds 1995 werkzaam is. Naast Liberia was Oxfam op het gebied van ebola ook actief in Sierra Leone, Senegal, Gambia, Guinee-Bissau en Mali. In Sierra Leone voerde Oxfam net als in Liberia een noodhulprespons uit, terwijl de focus in de andere omringende landen lag op preventie van een grote ebola uitbraak.

Historie in het gebied

In Liberia verleende Oxfam aanvankelijk voornamelijk noodhulp aan burgers getroffen door de oorlog. In de loop van de jaren is de focus verschoven naar duurzame, lange termijn ontwikkeling, in samenwerking met andere internationale actoren. Oxfam is sterk vertegenwoordigd in de Water, Sanitatie en Hygiëne (WaSH) sector en heeft verschillende WASH programma's geïmplementeerd in vluchtelingenkampen, stedelijke sloppenwijken en plattelandsgebieden in 10 van de 15 provincies in Liberia. Oxfam is ook werkzaam in de Voedselzekerheid en Levensonderhoud sector.

Oxfam bouwt op jarenlange werkervaring in Liberia waardoor Oxfam goed gepositioneerd was in de aanpak van de ebola crisis. Door de ervaring in de WaSH sector kon Oxfam water en sanitaire voorzieningen in gezondheidsfaciliteiten en scholen opzetten en verbeteren. Ook werden gemeenschappen aangemoedigd te denken aan het belang van goede hygiëne, wat de verdere verspreiding van ebola moest voorkomen. Kort na de noodhulpfase van de ebola crisis heeft Oxfam een cash transfer project uitgevoerd, waarbij kwetsbare huishoudens ondersteund zijn. Oxfam heeft haar activiteiten afgestemd en werkte nauw samen met de verschillende actoren die actief waren tijdens de ebola crisis.

Totaal ontvangen van Giro555: € 1.682.299
Totaal besteed tot 31-10-2015: € 1.682.299 (100% van te besteden bedrag)

Resultaten van onze hulpverlening met geld van Giro555

Gezondheidszorg

Tijdens de **noodhulpfase** was het voorkomen van de verdere verspreiding van het ebola virus prioriteit. Hierbij lag de focus op actieve opsporing, om mogelijke gevallen te identificeren en door te verwijzen, en het mobiliseren van gemeenschappen om bewustwording rondom ebola te vergroten. Oxfam werkte hierbij nauw samen met gezondheidsvrijwilligers en ebola taakgroepen. Oxfam helpt op het gebied van gezondheidszorg door constructiewerkzaamheden in gezondheidsfaciliteiten en door het opknappen van wegen om de toegang tot gezondheidscentra te vergroten.

Ook in de **herstelfase** richtte Oxfam zich op het creëren van bewustwording rondom ebola. Door samen te werken met gezondheidsvrijwilligers en ebola taakgroepen werd belangrijke

informatie over bijvoorbeeld het belang van goede hygiëne verspreid. Ook werden mensen aangemoedigd behandeling te zoeken als ze symptomen van ebola vertoonden. Daarnaast heeft Oxfam bijgedragen aan het verzorgen van niet-medische Infectiepreventie en Controle maatregelen door het geven van training aan gezondheidsfaciliteiten in Montserrado. Een survey uitgevoerd door Oxfam toonde aan dat mensen beter begrijpen hoe ebola wordt overgedragen en welke actie ondernomen moet worden wanneer iemand symptomen vertoond.

Gebieden waar Oxfam werkt:

- Nimba: Tappita, Zoe Geh, Gbehlay Geh en Saclepea gezondheidsdistrict;
- Montserrado: West Point, New Kru Town, Clara Town en Logan Town gemeenschappen in Monrovia.

In totaal heeft Oxfam 111.641 mensen bereikt.

Liberia: Noodhulp en wederopbouw met geld van Giro555	
Plan	<p>Noodhulpfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trainen van 152 gezondheidvrijwilligers, 7 supervisors and 1 coördinator in actieve opsporing en hygiëne bewustwording. • Produceren en verspreiden van Informatie-, Educatie- en Communicatiemateriaal (IEC materiaal), in samenwerking met het Ministerie van Volksgezondheid, UNICEF, en de WHO; • Dagelijkse huis-aan-huis bezoeken door gezondheidvrijwilligers om informatie over ebola preventie te delen; continue evaluatie van kennis en het aanpassen van berichten aan de specifieke context; • Opsporen en doorverwijzen van verdachte ebola gevallen naar medische diensten. • De bouw van 1 'holding centre' met water en sanitaire voorzieningen (mogelijk bereik bevolking 27.814 mensen). • Het opknappen van 34 km weg van 19 afgelegen gemeenschappen (populatie 33.962 mensen) naar gezondheidscentra. <p>Herstelfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continueren van actieve opsporing (onderzoek naar individuele gevallen in Montserrado) en doorverwijzing. • Training, ondersteuning en het aanleveren van materiaal aan gezondheidvrijwilligers en gemeenschapsstructuren om het opzetten en versterken van een 'early warning' en surveillance systeem te faciliteren. • Gemeenschapsbewustwording en anti-stigma-activiteiten om re-integratie en acceptatie van ebola-overlevenden te ondersteunen. • Creëren van een veilige leeromgeving op scholen door middel van hygiëne promotie en ondersteuning bij het uitrollen van een protocol voor een veilige omgeving (het 'Terug naar School' protocol, ontwikkeld door de Liberiaanse overheid). • Ontwikkelen van een rampenplan en opzetten en trainen van een 'Rapid Response Team'.
Resultaat tot 31-10-2015	<ul style="list-style-type: none"> • 64 mensen doorverwezen voor medische behandeling, waarvan 17 met ebola-gerelateerde symptomen en 47 met non-ebola gerelateerde symptomen. Hiervan werden 5 ebola-gevallen officieel bevestigd (data van het Ministerie van Volksgezondheid). • Informatie- Educatie- en Communicatiemateriaal geproduceerd en verspreid: 84 banners en 3000 posters over het belang van handen wassen. • 76 gezondheidvrijwilligers getraind in actieve opsporing en hygiëne bewustwording. • Één training gegeven aan gezondheidswerkers over veilige afvalverwerking en Infectiepreventie en Controle maatregelen. • Één training gegeven aan docenten over het 'Terug naar School'

	initiatief van het Ministerie van Onderwijs, zodat scholen een veilige leeromgeving hebben. <ul style="list-style-type: none"> • Twee trainingen gegeven aan gemeenschapsstructuren over hygiëne promotie.
Besteed bedrag tot 31-10-2015	€ 454.689

Toelichting op afwijkingen van het plan:

De deelname van Oxfam in het uitrollen van het 'Terug naar School' initiatief leidde tot een aanpassing van de oorspronkelijke projectplannen. De aanpassingen waren een resultaat van het besluit van de Liberiaanse regering om scholen eerder dan aanvankelijk gepland te heropenen, inclusief het toepassen van een gestandaardiseerde aanpak om de leeromgeving veiliger te maken. De protocollen bevatten minimum vereisten waar elke school aan moest voldoen, zodat de scholen veilige plekken zouden zijn voor studenten en personeel vanuit een gezondheids- en hygiëne perspectief. De aankondiging van de Liberiaanse overheid vereiste een aanpassing van de activiteiten en tijdsplanning, zodat deze in lijn waren met de geplande opening van de scholen.

Daarnaast is Oxfam ook opnieuw actief geworden in de noodhulp respons toen er eind juni nieuwe gevallen van ebola waren, nadat Liberia in mei door de WHO ebola-vrij was verklaard. Dit heeft de plannen voor de herstelfase die Oxfam op dat moment al in gang had gezet echter niet verstoord.

Water en sanitaire voorzieningen

Het wassen van handen was een essentiële preventiemethode tegen de verspreiding van het ebolavirus. Oxfam richtte haar activiteiten in de **noodhulpfase** daarom op het verzekeren van toegang tot handwasgelegenheden en voldoende voorraden van bijvoorbeeld zeep voor gemeenschappen en instellingen zoals scholen en gezondheidscentra. Daarnaast heeft Oxfam lokale instellingen voorzien van voldoende desinfectie-materialen, wat bijgedragen heeft aan het voorkomen van infecties.

In de **herstelfase** heeft Oxfam water en sanitaire voorzieningen opgeknapt en aangelegd in scholen en lokale gezondheidsfaciliteiten om de toegang tot onderwijs en algemene gezondheidszorg te herstellen. Oxfam heeft permanente handwasgelegenheden aangelegd, toegang tot water uitgebreid en faciliteiten gebouwd voor de veilige verwerking van afval. Hierbij werkte Oxfam samen met medische organisaties om zeker te zijn dat een goede Infectiepreventie en Controle training werd gegeven.

Gebieden waar Oxfam werkt:

- Nimba: Tappita en Saclepea gezondheidsdistrict;
- Montserrado: West Point, New Kru Town, Clara Town, Logan Town, Gardnersville, Barnersville en New Georgia gemeenschappen in Monrovia;
- Margibi: Cotton tree, Dolo Town and Shieflin gemeenschap.

In totaal heeft Oxfam 111.641 mensen bereikt.

Liberia: Noodhulp en wederopbouw met geld van Giro555	
Plan	<p>Noodhulpfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitdelen van 2000 pakketten met materiaal om handen te wassen aan huishoudens en gemeenschappen in hotspot gebieden. • Herstel en constructie van de watervoorziening in gezondheidsfaciliteiten en gemeenschappen die getroffen zijn door ebola. • Uitdelen van desinfectiemateriaal aan belangrijke instellingen, zoals provinciale gezondheidsteams en lokale leiders. Hiermee kunnen huizen worden gedesinfecteerd. <p>Herstelfase:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Herstel en constructie van water- en sanitaire voorzieningen in gezondheidscentra en scholen. • Aanleg van 25 waterputten in Nimba. • Training van gezondheidszorgpersoneel over niet-medische Infectiepreventie en Controle gebruiken. • Opzetten en trainen van comités in scholen en gezondheidsfaciliteiten voor het onderhoud van de water- en sanitaire voorzieningen.
Resultaat tot 31-10-2015	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang tot water voor gemeenschappen: Watersysteem opgezet in Dolo Town. • Toegang tot handwasgelegenheden: Gemeenschapsfaciliteiten opgezet voor 16.775 mensen in Nimba en 18.508 mensen in Montserrado. • Toegang tot niet-medische Infectiepreventie en Controle in scholen en gezondheidsfaciliteiten: Schoonmaak- en desinfectiemateriaal om latrines schoon te houden uitgedeeld op 84 scholen, desinfectiemateriaal uitgedeeld aan 12 gezondheidsfaciliteiten en 24 gezondheidswerkers getraind. • Water en sanitaire voorzieningen in scholen en gezondheidscentra: 13 handpompen opgeknapt en 17 handpompen aangelegd, 3 waterputten geboord, 3 waterleidingssystemen opgeknapt, 4 latrineblokken opgeknapt en 10 latrineblokken aangelegd en 7 askuilen en 7 placentakuiten aangelegd. • Meer kennis en bewustwording van ebola en andere overdraagbare ziektes: Huis-aan-huis bezoeken afgelegd om het belang van goede hygiëne uit te leggen. Na de nieuwe gevallen van ebola in juni 2015 is in 44 gemeenschappen een voorlichtingscampagne gehouden. Hiermee zijn 44.475 huishoudens bereikt. • Systeem voor goed gebruik en onderhoud van faciliteiten in scholen en gezondheidsfaciliteiten: 89 comités opgezet, getraind en voorzien van gereedschap voor het onderhoud van de water en sanitaire voorzieningen. • Reactivering van de basisgezondheidszorg: Door het opknappen en aanleggen van water en sanitaire voorzieningen, het geven van trainingen en de installatie van veilige afvalverwerkingsystemen zijn lokale gezondheidscentra beter in staat veilige en kwalitatief betere diensten te verlenen.
Besteed bedrag tot 31-10-2015	€ 473.092

Toelichting op afwijkingen van het plan:

Er hebben geen grote veranderingen plaatsgevonden, afgezien van het lagere aantal waterputten die zijn aangelegd waaraan Giro555 fondsen hebben bijgedragen. Omdat er voldoende, meer restrictieve fondsen waren die voor de aanleg van waterputten bestemd waren, zijn de Giro555 fondsen besteed aan andere WaSH benodigdheden, zoals beschreven in de resultaten.

Levensonderhoud

De levensonderhoud activiteiten begonnen in de **herstelfase**. Oxfam heeft getroffen huishoudens ondersteund door het uitdelen van cash en een 'cash-for-work' project. De levensonderhoudactiviteiten stimuleerden de hervatting van fundamentele landbouwactiviteiten, zowel als voedselzekerheidsmaatregel als belangrijke economische activiteit in landelijke gebieden. Boeren zijn ook ondersteund met rijstzaden, gereedschap en technische ondersteuning bij het produceren van rijst in laagland gebieden.

Gebieden waar Oxfam werkt:

- Nimba: Tappita, Gbehlay Geh, Zoe Geh en Saclepea;
- Grand Gedeh: Gbarzon en Tchein;

- River Gee: Turbo, Sardo, Nyenewriken, Karford en Chedepo.

In totaal heeft Oxfam 715 huishoudens bereikt met onvoorwaardelijke cash transfer en 1634 huishoudens met cash-for-work.

Liberia: Noodhulp en wederopbouw met geld van Giro555	
Plan	<ul style="list-style-type: none"> • Cash-for-work programma voor 1634 huishoudens. • Verstrekken van cash aan 715 kwetsbare huishoudens, zoals gezinnen met chronisch zieken, personen met een beperking, ouderen of wezen. • Distributie van landbouwproducten (zaden) aan 344 boeren om landbouwactiviteiten op te starten. • Ondersteunen van bestaande spaargroepen door middel van business management training en het verlenen van subsidies.
Resultaat tot 31-10-2015	<ul style="list-style-type: none"> • Toegenomen koopkracht: De koopkracht van 1634 huishoudens die ondersteund zijn met 'cash-for-work' is toegenomen als gevolg van de USD 150 die zij kregen voor het gereedmaken van landbouwgrond. De koopkracht van 715 bijzonder kwetsbare huishoudens is ook toegenomen door het verstrekken van cash (USD 150 per huishouden). • Toegenomen productiviteit: 344 boeren hebben rijstzaden ontvangen en 1634 cash-for-work huishoudens hebben landbouwgereedschap zoals schoffels, harken, schoppen, kapmessen, regenlaarzen en handschoenen gekregen.
Besteed bedrag tot 31-10-2015	€ 427.208

Toelichting op afwijkingen van het plan:

Om te zorgen voor voldoende aandacht voor de cash-for-work en onvoorwaardelijke cash transfer activiteiten werd besloten de activiteiten met vrouwenspaargroepen uit te stellen. Veel van de leden van de spaargroepen namen ook deel aan de cash-for-work activiteiten of waren begunstigen van de cash transfers. Het uitstellen van de activiteiten met vrouwenspaargroepen stelde de mensen in staat toegang tot fondsen te hebben over een langere periode dan wanneer alle activiteiten tegelijkertijd zouden plaatsvinden. De activiteiten met vrouwenspaargroepen zijn uitgevoerd met andere fondsen.

Bescherming

Een antropologisch onderzoek van Oxfam uit december 2014 toonde aan dat Liberianen leden aan trauma, angst en stigma als gevolg van de ebola crisis. Daarnaast heeft Oxfam in februari 2015 een beschermingsassessment gedaan om een beter inzicht te krijgen in de sociale impact van de uitbraak. De meerderheid van Oxfam's beschermingswerk richtte zich op het respecteren van het 'Do No Harm' principe in de verschillende sectorale interventies.

Gebieden waar Oxfam werkt:

- Nimba: Tappita en Saclepea Mah districten;
- Montserrado: West Point, New Kru Town, Clara Town, Logan Town, Gardnersville, Barnersville en New Georgia gemeenschappen in Monrovia; King Gray, Kendeja, Baptist Seminary en Rehab gemeenschap in Paynesville;
- Margibi: Cotton tree, Dolo Town and Shieflin gemeenschap.

In totaal heeft Oxfam 111.641 mensen bereikt.

Liberia: Noodhulp en wederopbouw met geld van Giro555	
Plan	Oxfam integreert bescherming in de activiteiten in de andere sectoren en heeft daarom geen opzichzelfstaande beschermingsactiviteiten uitgevoerd. Binnen deze context heeft Oxfam onderstaande activiteiten uitgevoerd die bijdroegen aan de kwaliteiten van het werk in de andere sectoren:

	<ul style="list-style-type: none"> • Trainen van medewerkers, het gezamenlijk analyseren van bescherming in de programma's en het monitoren van gender en bescherming tijdens de uitvoering. • Trainen van gezondheidswerkers, leden van de gemeenschap en vrijwilligers op onderwerpen die te maken hebben met gender en bescherming, zoals stigma en gender gerelateerd geweld, en het analyseren en beperken van risico's op gemeenschapsniveau. • Herzien van mechanismes voor informatie-uitwisseling (toegang tot informatie, vertrouwelijkheid van informatie, coherentie van berichten).
Resultaat tot 31-10-2015	<ul style="list-style-type: none"> • Toegenomen bewustwording onder medewerkers over het mainstreamen van gender en bescherming. • Betere toegang tot informatie over stigma en discriminatie van overlevenden van ebola en andere ziektes. • Actieve deelname van vrouwen en meisjes in activiteiten op het gebied van water en sanitaire voorzieningen. • Gemeenschappen hebben meer kennis over risico's en beschermingsmechanismes.
Besteed bedrag tot 31-10-2015	€ 0

Rampen-management

Oxfam richt zich op het versterken van bestaande lokale ebola respons mechanismen, zodat verantwoordelijke autoriteiten in staat zijn verspreiding van het virus tegen te gaan en Provinciale Gezondheidsteams en andere relevante actoren snel en adequaat handelen. Coördinatie binnen de gemeenschappen is hierbij uitermate belangrijk, waarbij de benodigdheden van het gehele responsstelsel in kaart worden gebracht (doorverwijzingen, behandeling, quarantaine) zodat alles soepel verloopt.

Liberia: Noodhulp en wederopbouw met geld van Giro555	
Plan	<p>Noodhulpfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning bij de ontwikkeling van 'Community Action Plans' en de coördinatie in sloppenwijken (regelen van vervoer, transport van materialen en organiseren van vergaderingen); • Opzetten en ondersteunen van bestaande ebola taakgroepen of commissies op lokaal niveau, waaronder coaching op het gebied van stakeholdermapping, het ontwikkelen van actieplannen, een controlesysteem en het opzetten van een feedback mechanisme. <p>Herstelfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen van de Liberiaanse overheid bij het uitrollen van de 'Terug naar School' protocollen en oprichten van school gezondheidsclubs voor de promotie van goede hygiëne. • Ondersteunen van gezondheidsfaciliteiten om beter voorbereid te zijn op eventuele nieuwe uitbraken van ebola. • Ondersteunen van de Provinciale Gezondheidsteams om de nieuwe uitbraak van ebola in Margibi in te dammen.
Resultaat tot 31-10-2015	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking van de lokale capaciteit voor coördinatie: Ebola taakgroep is operationeel in Montserrado, inclusief een responsplan. Leden hebben aangegeven meer vertrouwen te hebben in lokale coördinatie en planning. 13 'community-based' preventieplannen gefaciliteerd. Coördinatiemechanisme in Nimba functioneert en heeft ondersteuning gekregen. Ebola Actieplannen zijn ontwikkeld en uitgerold in 104 gemeenschappen. • Tekortkomingen in de respons aangepakt: Gedecentraliseerd coördinatieoverleg door de overheid op lokaal niveau opgezet; assessments en consultaties ter verbetering van het

	<p>gezondheidssysteem uitgevoerd; levering van producten verbeterd; snellere reactie gerealiseerd van de ambulancedienst en van het onderzoeksteam van het Ministerie van Volksgezondheid; minder klachten van families over het niet krijgen van informatie over de toestand van familieleden in behandelcentra; er is beter voorzien in behoeftes van families in quarantaine. Oxfam heeft ebola taakgroepen geholpen bij het in kaart brengen van partners en het identificeren van de verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de gemeenschappen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goede verwezenlijking van door de overheid geleide wederopbouw initiatieven: 'Terug-naar-School' protocollen zijn succesvol uitgerold; lokale autoriteiten waren nauw betrokken bij de monitoring van projecten; leraren en lokale beambten van het Ministerie hebben de verantwoordelijkheid genomen voor afgeronde gezondheidsvoorzieningen en water en sanitaire voorzieningen op scholen.
Besteed bedrag tot 31-10-2015	€ 61.394

Programma-management

Om het programma goed te kunnen uitvoeren is Oxfam's bestaande landenteam in Liberia aangevuld met een noodhulpsteam. Alle departementen, van operationele units (logistiek, financiën) tot technische units, werden versterkt. Deze uitbreiding in het aantal medewerkers vroeg om een tweede kantoor in de hoofdstad Monrovia. Daarnaast was Oxfam's aanpak gericht op het voorkomen van verdere verspreiding van het ebola virus door pro-actieve programma's en een focus op gebieden waar de ziekte de mogelijkheid had zich snel te verspreiden. Daarom heeft Oxfam ook een kantoor in Nimba geopend. Deze uitbreiding leidde vooral in het begin van de respons in relatief hoge management kosten.

Op het moment dat de wederopbouw begon, heeft Oxfam haar aanwezigheid langzaam afgebouwd. De twee kantoren in Monrovia werden samengevoegd en het kantoor in Nimba werd weer gesloten. Ook werden de vele tijdelijke medewerkers vervangen door een meer permanent team. Dit maakte het mogelijk op langere-termijn programma's te focussen en noodhulp en wederopbouw werk te integreren.

Liberia: Programma-management kosten met geld van Giro555	
Besteed bedrag tot 31-10-2015	€ 148.154

Beeld: Teferi Goshu, Oxfam Liberia

Global Handwashing Day, Monrovia, Montserrado County

Beeld: Edith Doe, Oxfam Liberia

Student wast haar handen op school, Monrovia, Montserrado County

Uitdagingen en beperkingen

Samenwerken met een lokaal financieel instituut voor het cash transfer project

Voor het uitdelen van cash bleek het lastig een bank te vinden die in staat was dit te doen in afgelegen gebieden. Dit vertraagde het proces: terwijl de activiteit voor juni gepland stond, kon deze uiteindelijk pas in september plaatsvinden. De negatieve gevolgen voor de begunstigden van het project vielen mee; mensen waren in staat werkzaamheden in juni uit te voeren en het plantseizoen niet te missen.

Voor de *Liberian Bank for Development and Investment*, de bank die geselecteerd was, was het de eerste keer dat ze betrokken waren bij humanitaire cash transfer distributie. Oxfam heeft daarom intensief met ze samengewerkt. De bank werd uitgebreid voorgelicht over Oxfam's procedures en vereisten voor cash transfer programmas. Hiermee zijn ook de mogelijkheden voor andere actoren die deze dienst in de toekomst willen aanbieden vergroot.

Coördinatie van de hulpverlening

In de coördinatie van de noodhulp respons en de wederopbouw ontbrak een organisatie die hierin de leiding nam. UNMEER verliet Liberia vlak nadat het land voor de eerste keer ebolavrij verklaard was en UNOCHA had beperkte activiteiten. Het clustersysteem werd niet volledig geactiveerd. Sommige sectorale werkgroepen waren enkel actief op nationaal niveau; deze werden niet geactiveerd in de provincies en districten. Oxfam heeft geprobeerd een effectieve coördinatie op gang te brengen, bijvoorbeeld door als voorzitter van de 'sociale mobilisatie' werkgroep te dienen en, op verzoek het Provinciale Gezondheidsteam, als voorzitter van het Water en Sanitaire sub-cluster. Oxfam was in staat het uitwisselen van informatie te bevorderen en verschillende structuren in de gemeenschappen op te zetten als onderdeel van het Early Warning and Surveillance systeem. Dit hielp de complicaties van de gefragmenteerde coördinatie tegen te gaan.

Thema's in de hulpverlening

Capaciteitsopbouw

De strategie van Oxfam was gericht op ondersteuning van gemeenschappen om nieuwe gevallen van ebola te voorkomen en om beter voorbereid te zijn op nieuwe uitbraken door het versterken van de sociale mobilisatie. Deze benadering was een antwoord op de dieper liggende noodzaak om permanente gedragsverandering te bewerkstelligen die de weerbaarheid van gemeenschappen tegen een ebola uitbraak zou vergroten. In totaal werden in de gemeenschappen waar het programma werd uitgevoerd 176 groepen gemobiliseerd en getraind in 'Community Ebola Action Planning' (44 jeugdgroepen, 44 vrouwengroepen, 44 religieuze groepen en 44 groepen met lokale leiders). Een 'Community Ebola Action Plan' beschrijft de activiteiten en tijdslijn die nodig zijn voor ebola preventie, inclusief de verantwoordelijke personen. Onder de activiteiten vallen bijvoorbeeld het promoten van goede hygiëne, toezicht houden op het uitvoeren van veilige begrafenissen en het creëren van bewustwording. Verder werden ebola taakgroepen in de gemeenschappen ondersteund bij het opzetten van effectieve coördinatiemechanismen door het in kaart brengen van partners en regelmatig organiseren van gezamenlijke vergaderingen.

Om goed gebruik en onderhoud van water en sanitaire faciliteiten bij scholen en in gemeenschappen voor de langere termijn veilig te stellen heeft Oxfam er voor gezorgd dat er speciale comités werden opgericht. In totaal zijn er 84 water en sanitaire comités opgericht, getraind en voorzien van middelen voor het onderhoud van de faciliteiten.

Kwetsbare groepen

In gemeenschappen werden de meest kwetsbare huishoudens geïdentificeerd voor directe financiële ondersteuning. De selectie van deze huishoudens werd gedaan door een volkstelling en geregistreerde huishoudens werden in een elektronisch keuzeprocess op basis van een viertal criteria geselecteerd.

Het resultaat werd vervolgens geverifieerd door zowel Oxfam als de gemeenschap. Directe financiële ondersteuning werd gegeven in gebieden waar Oxfam ook andere activiteiten uitvoerde: Nimba County (aanleggen van water en sanitaire voorzieningen) en River Gee en

Grand Gedeh (reguliere ontwikkelingsprogramma's). Zo kon in deze gebieden brede ondersteuning voor verschillende groepen begunstigden gerealiseerd worden. Een assessment toonde aan dat 60% van de huishoudens hulpbehoevend was, waarvan vervolgens 20% gekwalificeerd kon worden als zeer kwetsbaar.

De vier selectiecriteria waren:

1. Huishoudens geleid door vrouwen, ouderen of kinderen met een hoge mate van afhankelijkheid;
2. Kwetsbare zwangere jonge vrouwen, die geregistreerd waren bij een gezondheidscentrum;
3. Huishoudens die kampen met voedseltekort en werkloosheid;
4. Huishoudens met een inkomen beneden het bestaansminimum van USD 95. Het bestaansminimum is gebaseerd op het totale inkomen dat vereist is om de voedselbehoeften en andere basisbehoeften (zoals zeep, zout, suiker) voor één jaar te dekken.

Toekomst hulpverlening

Door de sterke betrokkenheid van lokale gemeenschappen en de intensieve communicatie over het korte termijn karakter van de respons, is Oxfam er in geslaagd de begunstigden van haar programma er op voor te bereiden dat Oxfam's betrokkenheid eindigt bij de afronding van het programma. Lokale gemeenschappen waren volledig geïnformeerd over Oxfam's plannen in deze respons. In de gemeenschappen en met lokale leiders zijn voorafgaand aan de beëindiging van het programma bijeenkomsten georganiseerd waarin de projecten op een informele manier geëvalueerd zijn.

Waar relevant, zijn programmaresultaten overgedragen aan de juiste overheidsinstanties. Aangelegde water en sanitaire voorzieningen zijn overgedragen aan gezondheidsautoriteiten en gemeenschappen. Vrouwenspaargroepen zijn in contact gebracht met de 'National Apex of Village Savings and Loan Associations', een agentschap van de overheid dat spaargroepen bijstaat met leningen en financieel advies. Oxfam heeft lijsten met begunstigden van het cash transfer project ter beschikking gesteld aan de Liberiaanse overheid, ondanks dat er in het land niet een sterk sociaal vangnet is. Dit was bedoeld als advocacy, waarmee het belang van speciale aandacht voor de behoeften van de meest kwetsbare mensen onder de aandacht van de regering gebracht werd.

Oxfam blijft werkzaam in Liberia. De focus zal verschuiven van respons en herstel naar wederopbouw en langere termijn ontwikkelingsprogrammering.

Mariam bij de handwasgelegenheid in Monrovia, Montserrado County.
Beeld: Edith Doe, Oxfam Liberia

Van huis naar school

Mariam A. Jalloh, een 16-jarige scholier op de Marvii Sonii middelbare school in Clara Town, in Monrovia, begrijpt nu hoe belangrijk het is om regelmatig je handen te wassen. Vanwege haar Islamitische geloof deed ze het vroeger alleen maar als religieuze handeling, maar ze besteedde weinig aandacht aan de zorgvuldigheid. Pas later, nadat ze lid was geworden van de door Oxfam op school opgerichte gezondheidsclub, besepte ze hoe onzorgvuldig ze haar handen waste en dat ze daarmee haar gezondheid op het spel zette.

“Toen ik lid werd van de club leerde ik waarom mensen bij ons thuis en in onze buurt zo vaak diarree hebben. Ik leerde het belang onderkennen van de acht stappen in het goed je handen wassen. Die kennis heb ik meegebracht naar huis en gedeeld met mijn broertjes en zusjes en andere kinderen in de buurt, want vooral kinderen hebben vaak last van buikloop,” vertelt Mariam.

Ze besprak het met andere kinderen en die beloofden in het vervolg altijd hun handen te wassen volgens de acht stappen methode die ze van Mariam geleerd hadden. Ook leerde ze hen het gevaar kennen van intensief lichamelijk contact, zoals bij spelletjes als stoeien. Op de gezondheidsclub leerde ze dat door deze maatregelen de verspreiding van Ebola in haar gemeenschap, die zwaar getroffen was door het virus, tegen gegaan zou worden. Tijdens activiteiten in kader van ‘Global Hand Washing Day’ werd de boodschap over het belang van goede handhygiëne herhaald en verder in de gemeenschap verspreid.

Mariam vertelt dat bij haar thuis en in haar nabije omgeving veel minder vaak buikloop voorkomt sinds ze met zeep en volgens een vaste procedure handen wassen en intensief lichamelijk contact vermijden. Maar voor haarzelf is haar lidmaatschap van Oxfam’s gezondheidsclub de belangrijkste verandering in haar leven geweest, waardoor ze geleerd heeft bewustzijn te creëren bij haar medeleerlingen op school en in de gemeenschap. Het heeft haar zelfvertrouwen gegeven en ze weet nu dat haar bijdrage aan verandering er toe doet.